

**Stanowisko Zarządu
Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 14 marca 2025 r.**

**w sprawie: potrzeby przywrócenia sankcji za brak wypełnienia obowiązku
meldunkowego**

Obowiązek meldunkowy wynika wprost z art. 27 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (tj. Dz. U. z 2024 r., poz. 736) cyt.: *„Obywatel polski przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest obowiązany zameldować się w miejscu pobytu stałego lub czasowego najpóźniej w 30 dniu, licząc od dnia przybycia do tego miejsca.”*

Niedopełnienie obowiązku meldunkowego do dnia 31 grudnia 2012 roku było wykroczeniem podlegającym karze grzywny od 20 zł do 5 000 zł, karze ograniczenia wolności lub nagany. Od dnia 1 stycznia 2013 roku z kodeksu wykroczeń wyeliminowano przepis art. 147 § 1 w brzmieniu cyt.: *„Kto nie dopełnia ciążącego na nim obowiązku meldunkowego, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny albo karze nagany.”* i tym samym, sankcję za niewywiązanie się z obowiązku meldunkowego. Oznacza to, że **obecnie pomimo formalnego istnienia obowiązku meldunkowego brak jest jakiegokolwiek kary za jego niedochowanie.**

Wnioskujemy o przywrócenie sankcji za brak wypełnienia obowiązku meldunkowego. Brak sankcji za niespełnienie obowiązku meldunkowego (stałego i czasowego) powoduje nieprzestrzeganie tego obowiązku przez zobowiązanych i negatywnie wpływa na szereg czynności administracyjnych, w tym przebieg postępowania egzekucyjnego.

Wystawianie przez komórki wierzycielskie (jednostki gminy i urzędu) tytułów wykonawczych na różne nieaktualne bądź nieprawdziwe adresy przebywania zobowiązanych, daje możliwość zakwestionowania prawidłowości całego postępowania egzekucyjnego i dłużnik może ubiegać się o zwrot ściągniętych egzekucyjnie kwot.

Organ egzekucyjny nie ma możliwości weryfikacji prawidłowości adresu. Otrzymane z komórek wierzycielskich tytuły wykonawcze na różne adresy tego samego zobowiązanego, powodują dezorientację dla organu egzekucyjnego i brak możliwości ustalenia, który z adresów zobowiązanego jest właściwy i pod jaki adres zobowiązanego skierować egzekucję. Powyższe powoduje konieczność doręczania tytułów wykonawczych i innej korespondencji pod różne adresy tego samego zobowiązanego i pomnażanie wydatków związanych z doręczaniem korespondencji.

Dłużnicy robią wszystko, aby zmieniać swoje miejsce zamieszkania, co niestety wiąże się z tym, że egzekutor wysyłany jest pod niewłaściwy adres, brak jest kontaktu ze zobowiązanym, brak możliwości spisania protokołu o stanie majątkowym na miejscu u zobowiązanego, co pozbawia organ egzekucyjny wiedzy na temat jego majątku, brak możliwości identyfikacji adresu położenia ruchomości, w tym pojazdów zobowiązanego, do których można skierować skuteczną egzekucję. Opisana sytuacja uniemożliwia wnioskowanie do sądu o wyjawienie majątku zobowiązanego przed sądem, który wymaga wskazania właściwego adresu zobowiązanego przez organ egzekucyjny. Zarządzenie przez sąd doprowadzenia zobowiązanego do sądu przez policję kończy się fiaskiem, bowiem nawet ten organ nie jest w stanie ustalić miejsca zamieszkania zobowiązanego. Zobowiązany nie ma statusu „osoby poszukiwanej”, więc czynności Policji sprowadzają się do podstawowych ustaleń.

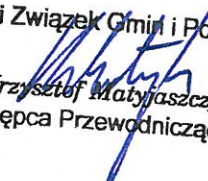
W związku z powyższym organ egzekucyjny ponosi dodatkowe wydatki egzekucyjne, związane z dokonywaniem nieskutecznych czynności egzekucyjnych, skierowanych pod niewłaściwy adres zobowiązanego. Ponadto, brak adresu zameldowania prowadzi do wszczęcia i prowadzenia egzekucji na podstawie fikcji doręczenia, z zapewnieniem fikcyjnego czynnego udziału zobowiązanego w prowadzonym postępowaniu. Powyższe pozbawia zobowiązanego możliwości skorzystania z przysługujących mu środków odwoławczych, a organowi egzekucyjnemu nie przynosi pożądaných rezultatów w zakresie egzekucji, ani nie zapewnia zwrotu poniesionych kosztów egzekucyjnych.

Dodatkowym utrudnieniem jest usunięcie adresu z dowodu osobistego, który dla organu egzekucyjnego jest dokumentem wymaganym w celu identyfikacji zobowiązanego.

Odpowiedzialność za prawidłowość danych w wystawianych tytułach wykonawczych, w tym danych adresowych zobowiązanego, spoczywa na komórkach wierzycielskich, wystawiających tytuły wykonawcze i kierujących je do organów egzekucyjnych. Komórki wierzycielskie powinny mieć możliwość korzystania z jednej aktualnej ogólnopolskiej bazy adresowej, którą powinna zapewniać aplikacja ŹRÓDŁO.

Brak kar za niedopełnienie obowiązku meldunkowego spowodował, iż część zobowiązanych celowo wymeldowując się nie wskazuje nowego miejsca pobytu, co negatywnie wpływa na działania urzędu, w tym na dochodzenie należności gminy.

W związku z pojawiającymi się w ostatnim czasie w debacie publicznej propozycjami i wnioskami dotyczącymi konieczności wprowadzenia zmian prawnych w systemie ewidencjonowania ludności (wśród nich wymienić można stanowisko Zgromadzenia Ogólnego Śląskiego Związku Gmin i Powiatów z 9 grudnia 2022 r. oraz stanowisko Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych z 7 marca 2025 r.) uważamy, iż wszelkie przyszłe rozwiązania dotyczące obowiązku meldunkowego / rejestracji miejsca zamieszkania powinny uwzględniać sankcje za niedopełnienie tych obowiązków.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Krzysztof Matyjaszczyk
Zastępca Przewodniczącego